

Diplomová práce: Právní a sociálně psychologické aspekty a důsledky vztahu otce a dcery se zaměřením na výběr partnera

Autorka : Helena Skorkovská

Konzultant : JUDr. Jan Kosek, PhD.

Oponent : JUDr. Jana Ondřejková, Ph.D.

Vyjádření konzultanta

Předkládaná práce se zabývá problematikou, o jejímž sociálně psychologickém významu by bylo pošetilé pochybovat; současná společnost, která tak zdůrazňuje úspěch v práci, často zapomíná, že existují mnohem podstatnější hodnoty, jako např. vztahy v rodině, přátelství atp. Autorka se zaměřuje především na vztahy otců a dcer, a vyjadřuje přesvědčení, že role otců v životě dívek a žen je společensky podceňovaná. Zejména má přitom na mysli ty situace, kdy otec chybí nebo je – např. v důsledku rozvodu či přílišného pracovního vytížení – přítomný jen výjimečně; taková výchova pochopitelně často vede – nejenom u dcer – ke komplikacím při hledání vlastního partnera, při výchově dětí atd. Ještě nebezpečnější než chybějící otec většinou bývá otec, jehož chování sklouzává do oblasti patologie – pohlavní zneužívání, fyzické násilí atd. Všechny tyto sociální jevy velice úzce souvisejí s právem, které se skutečně pokouší mnohé napravit, zejména podat pomocnou ruku dětem, které měly tu smůlu, že se narodily do nefungující rodiny.

Práce je „klasicky“ členěna na úvod, pět kapitol a závěr. První kapitola představuje jakousi „galerii“ různých typů otců; za nejzdařilejší zde považuji podkapitolu s příznačným názvem „Otec v roli cizince“, důležitý je také autorčin postřeh o tom, že ani „ideální“ otec nepředstavuje záruku budoucího rodinného štěstí. Ve druhé kapitole autorka přechází k problematice takového patologického jednání otců ke dcerám, jež naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu. Jedná se především o sexuálně motivované trestné činy a o domácí násilí. Psychologické důsledky zejména sexuálně motivovaných trestných činů jsou hluboké a vesměs celoživotní. Určitě lze jen přivítat, že tyto záležitosti prošly jistou detabuizací, na druhou stranu je však také třeba vidět odvrácenou stránku mince, na niž svými experimenty upozornila americká psycholožka Elisabeth Loftusová, jíž se povedlo před soudem vícekrát prokázat, že některá nařčení otců spatřila světlo světa jen ze snahy o mediální „zviditelnění“.

Třetí kapitola se zabývá rozvodem, jeho důsledky zejména pro děti a jeho právní úpravou, a v poslední řadě různými typy výchovy po rozvodu. Integrovaně navazuje následující kapitola,

kteřá přináší vlastní autorčin průzkum, konaný se 160 ženami a dívkami ve věku od patnácti do čtyřiceti let. Otázky se týkají jednak vztahu respondentek k otci a vlivu tohoto vztahu na výběr partnera, jednak dopadu rozvodu rodičů na psychiku dcer. Výsledky jsou určitě zajímavé a jsou pečlivě zpracovány v přílohových grafech. Samozřejmě se zde nabízí otázka, do jaké míry lze tyto závěry zobecňovat. Přesto je zřejmé, že diplomantce nechybí schopnost vlastního psychologického rozboru získaných dat.

Otázkou, jak lze řešit problematické vztahy dcer s otci, se zabývá kapitola poslední. Tady je třeba říci, že žádný obecný „vzoreček“ ani v oblasti terapie, ani v legislativě neexistuje, neboť těžiště rodinných vztahů spočívá na hodnotách, jež společnost bere nebo nebere za své. Na práci Heleny Skorkovské nejvíce oceňuji „literární“ kvality textu, svědčící o hlubokém zájmu o zvolenou problematiku, a také řadu osobitých psychologických postřehů. Tyto kvality jdou někdy na úkor větší „vědeckosti“ textu, opět spíše v „psychologických“ pasážích. Jistě užitečnou práci bych tudíž hodnotil jako velmi dobrou, ev. výbornou – podle průběhu obhajoby.

6. 6. 2013

JUDr. Jan Kosek, Ph.D.

- Konzultant -